

ดัชนีเศรษฐกิจ/ภาวะเศรษฐกิจสำคัญ และความคืบหน้า Brexit

• การขยายตัวทางเศรษฐกิจของสหราชอาณาจักรติดลบเป็นครั้งแรกในรอบ 7 ปี นับจากไตรมาสที่ 4 ปี 2555

เมื่อวันที่ 9 สิงหาคม 2562 สำนักสถิติแห่งชาติสหราชอาณาจักรได้เปิดเผยตัวเลขการขยายตัวทางเศรษฐกิจ ไตรมาส 2 (เม.ย.-มิ.ย.) ของปี 2562 ขยายตัวติดลบร้อยละ 0.2 เป็นการขยายตัวติดลบเป็นครั้งแรกนับจากไตรมาส 4 ปี 2555 หลังจากการขยายตัวคงที่ร้อยละ 0.5 มา 1-2 ไตรมาส นายราจิต จาวิต รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังสหราชอาณาจักรคนใหม่มีความเห็นว่า ขณะนี้การขยายตัวทางเศรษฐกิจเป็นประเด็นที่เป่าความท้าทายของโลก และมีหลายประเทศที่การเจริญเติบโตค่อนข้างจะล่อตัวและลดลง

ตัวเลขการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่ออกมาครั้งนี้ต่ำกว่าที่นักเศรษฐศาสตร์ส่วนใหญ่คาดการณ์ไว้ว่าจะขยายตัวร้อยละ 0.1 ในขณะที่ธนาคารกลางสหราชอาณาจักรคาดว่าจะขยายตัวร้อยละ 0.0 เนื่องมาจากความไม่แน่นอนของ Brexit ยังคงมีอยู่ และแนวโน้มของการออกจากสหภาพยุโรปโดยปราศจากข้อตกลงในสิ้นเดือนตุลาคมปีนี้สูงขึ้น

การจํานวนสินค้าคงคลังที่ลดลง เนื่องจากการขยายอายุของ Brexit ออกไปจนถึงเดือนตุลาคม ทำให้พ่อค้าพ่อคน คลายการกักตุนสินค้ามากขึ้น รวมทั้งการลดลงของภาคการผลิตทั้งสินค้าและภาคบริการ ทำให้การขยายตัวในไตรมาส 2 นี้ติดลบ แม้จะมีการทดแทนด้วยการบริโภคภาคเอกชน ที่ขยายตัวเพียงเล็กน้อย ร้อยละ 0.5

นอกจากนั้นค่าเงินปอนด์ของอังกฤษได้ลดลงกว่าร้อยละ 4.5 ตั้งแต่ต้นเดือนกรกฎาคม เมื่อเทียบกับค่าเงินดอลลาร์สหรัฐ ฯ

• รายงานของธนาคารกลางยุโรป (ECB) ระบุว่า สถานการณ์ความอ่อนแอทางการค้าระหว่างประเทศซึ่งมีสาเหตุมาจากนโยบายกีดกันทางการค้าระหว่างจีนและสหรัฐฯ ถือเป็นปัจจัยลดรั้งการขยายตัวของเศรษฐกิจโลกที่รุนแรงที่สุดในช่วงหลายปีที่ผ่านมา และส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นและการตัดสินใจลงทุนของภาคธุรกิจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในภาคอุตสาหกรรมการผลิต ซึ่ง ECB ประเมินว่า แนวโน้มการค้าโลกในระยะต่อไปจะยังคงชะลอตัวและอ่อนแอกว่ากิจกรรมทางเศรษฐกิจด้านอื่นๆ

ECB ระบุในรายงานว่า แม้จะเห็นสัญญาณการฟื้นตัวขึ้นบ้างเล็กน้อยในด้านการค้าระหว่างประเทศ แต่สถานการณ์โดยรวมยังคงซบเซา โดยความเสี่ยงในเชิงลบได้ปรากฏให้เห็นชัดเจนมากขึ้นในช่วงไม่กี่เดือนที่ผ่านมา จากการประกาศปรับขึ้นภาษีนำเข้าสินค้าต่างๆ อย่างไรก็ตาม กิจกรรมทางเศรษฐกิจโดยรวมอาจจะไม่อ่อนแอลงมากนัก เนื่องจาก แม้ว่าปริมาณการนำเข้าสินค้าในภาคอุตสาหกรรมการผลิตจะคิดเป็นสัดส่วนมากกว่าร้อยละ 50 ของปริมาณสินค้านำเข้าทั่วโลก แต่กิจกรรมดังกล่าวสร้างมูลค่าเพิ่ม (Value added) ให้กับเศรษฐกิจโลกเพียงร้อยละ 20 เท่านั้น ดังนั้นการชะลอตัวของภาคอุตสาหกรรมการผลิตอาจส่งผลกระทบโดยตรงต่อการค้าระหว่างประเทศมากกว่าเศรษฐกิจโลกโดยรวม

นอกจากนี้ ECB ยังระบุว่า การค้าโลกที่อ่อนแอลงนอกจากจะมีสาเหตุมาจากปัญหาสงครามทางการค้าระหว่างประเทศที่ส่งผลให้การลงทุนในภาคธุรกิจปรับลดลงเป็นส่วนใหญ่แล้ว การเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมผู้บริโภคในการใช้จ่ายเพื่อซื้อรถยนต์และการหมดอายุลงของมาตรการลดหย่อนภาษีสำหรับผู้ซื้อรถยนต์ของรัฐบาลจีนก็เป็นอีกปัจจัยที่ทำให้การค้าโลกซบเซาลงเช่นกัน

- [The Society of Motor Manufacturers and Traders \(SMMT\) ของสหราชอาณาจักร เปิดเผยว่า ยอดขายรถยนต์ใหม่ในสหราชอาณาจักรเดือน ก.ค. 2562 ปรับลดลงกว่าร้อยละ 4.1](#) เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อนหน้า โดยยอดขายรถยนต์ใหม่ดังกล่าวอยู่ที่ 157,198 คัน ซึ่งเป็นระดับที่ต่ำที่สุดนับตั้งแต่ปี 2555 และหากพิจารณาโดยรวมตั้งแต่ต้นปี 2562 จนถึงสิ้นเดือน ก.ค. 2562 ยอดขายรถยนต์ใหม่ปรับลดลงกว่าร้อยละ 3.5 หากเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน

บริษัทผลิตรถยนต์มีความเห็นตรงกันว่า ยอดขายรถยนต์ใหม่ที่ปรับลดลงมีสาเหตุมาจากสถานการณ์ความไม่แน่นอนทางการเมืองและเศรษฐกิจที่ส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นของผู้บริโภค รวมถึงความกังวลต่อกฎเกณฑ์ใหม่ๆ ด้านสิ่งแวดล้อมที่อาจถูกนำมาบังคับใช้ในอนาคต ซึ่ง SMMT รายงานว่า ยอดขายรถยนต์ดีเซลในสหราชอาณาจักรปรับลดลงมากกว่าร้อยละ 20 ส่วนยอดขายรถยนต์เบนซินยังคงทรงตัว โดยผู้บริโภคเริ่มหันไปให้ความสนใจกับรถยนต์พลังงานไฟฟ้ามากขึ้น ส่งผลให้ยอดขายรถยนต์ดังกล่าวปรับสูงขึ้นอย่างมาก

ในขณะเดียวกัน ความร่วมมือระหว่างบริษัทผลิตรถยนต์ของสองบริษัทใหญ่ของเยอรมนี และจีน บริษัท BMW และ Great Wall Motor ที่ต้องการจะพัฒนารถยนต์พลังงานไฟฟ้าต้นทุนต่ำร่วมกันกำลังเผชิญกับความไม่แน่นอนที่เพิ่มสูงขึ้น เนื่องจากปัจจุบันโครงการดังกล่าวยังไม่ได้รับการอนุมัติจากทางการเงินให้สร้างโรงงานการผลิตในจีนได้ เพราะรัฐบาลจีนมีการปรับกฎเกณฑ์ให้มีความเข้มงวดมากขึ้น

ปัจจุบันกลุ่มบริษัทผู้ผลิตรถยนต์และส่วนประกอบกำลังพยายามช่วงชิงส่วนแบ่งตลาดรถยนต์มลพิษต่ำในจีน หลังจากรัฐบาลจีนออกกฎหมายใหม่เกี่ยวกับการผลิตรถยนต์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมมากขึ้น โดยตั้งเป้าว่า ภายในปี 2568 ยอดขายรถยนต์ในจีนร้อยละ 20 จะต้องเป็นรถยนต์พลังงานไฟฟ้า ซึ่งโครงการร่วมมือระหว่างบริษัท BMW และ Great Wall Motor ก็เป็นหนึ่งในโครงการที่อยู่ในขอบข่ายดังกล่าว

แม้ว่าบริษัท BMW และ Great Wall Motor ต่างออกมายืนยันว่า ความร่วมมือระหว่างสองบริษัท ยังคงดำเนินต่อไปได้ด้วยดี แต่การที่โครงการดังกล่าวยังไม่ได้รับการอนุมัติให้ดำเนินการก่อสร้างโรงงานได้ อีกทั้งยังมีประเด็นปัญหาสงครามการค้าระหว่างจีนและสหรัฐฯ ที่ส่งผลกระทบต่อยอดขายรถในจีน ก็เป็นสิ่งที่ทำให้นักลงทุนมีความกังวลเพิ่มมากขึ้น

- [รายงาน Economic Bulletin ฉบับเดือน ส.ค. 2019 ของธนาคารกลางยุโรป \(ECB\) ระบุว่า สถานการณ์ความไม่แน่นอนทางการเมืองและเศรษฐกิจโลกเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจยูโรโซน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในภาคอุตสาหกรรมการผลิต](#) โดยประเด็นปัญหาสงครามการค้าระหว่างประเทศและความเสี่ยงจากสถานการณ์ no-deal Brexit ยังเป็นปัจจัยที่กดดันให้เศรษฐกิจยูโรโซนยังคงอ่อนแอต่อไปในไตรมาสที่ 2 และ 3 ของปี 2562

ความเห็นที่มีต่อเศรษฐกิจยูโรโซนในรายงาน Economic Bulletin เป็นไปในทิศทางเดียวกันกับถ้อยแถลงของ คณะกรรมการนโยบายการเงิน ECB ในการประชุมครั้งล่าสุดเมื่อเดือน ก.ค. ที่ผ่านมา โดยคณะกรรมการฯ แสดงให้เห็นถึงท่าทีที่พร้อมจะดำเนินมาตรการผ่อนคลายทางการเงินเพิ่มเติม อาทิ การปรับลดอัตราดอกเบี้ยนโยบาย และการเข้าซื้อสินทรัพย์เพิ่มเติมผ่านมาตรการ Asset Purchase Programme (APP) เพื่อดูแลเศรษฐกิจภายใต้สถานการณ์ความไม่แน่นอนต่างๆ และการหดตัวของภาคอุตสาหกรรมการผลิต อย่างไรก็ตาม ตัวเลขเศรษฐกิจและผลสำรวจต่างๆ ในระยะหลังบ่งชี้ว่า ตลาดแรงงานยูโรโซนยังคงอยู่ในเกณฑ์ดีและการจ้างงานยังคงขยายตัว ซึ่งเป็นปัจจัยที่ช่วยสนับสนุนรายได้และการใช้จ่ายของภาคครัวเรือน รวมถึงช่วยเป็นเกราะป้องกันเศรษฐกิจยูโรโซนจากการค้าระหว่างประเทศที่อ่อนแอลงได้ในบางส่วน

สถานการณ์ Brexit สัปดาห์นี้

- นาย Juri Ratas นายกรัฐมนตรีเอสโตเนีย ผู้นำประเทศคนแรกที่เข้าพบกับ นาย Boris Johnson นายกรัฐมนตรีสหราชอาณาจักร และขณะเดียวกัน นาย Urmas Reinsalu รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศเอสโตเนียได้ให้สัมภาษณ์ว่า ทั้งสหภาพยุโรปและสหราชอาณาจักรต้องมีการหารือร่วมกันเพื่อป้องกันไม่ให้นo-deal Brexit เกิดขึ้น และจะมีการหารือถึงทางเลือกอื่นๆ นอกจาก backstop บนเกาะไอร์แลนด์ก็ต่อเมื่อทางสหราชอาณาจักรมีมติรับรองร่าง Withdrawal agreement แล้วเท่านั้น
- นักวิเคราะห์ทางการเมืองมองว่า ทั้งสหราชอาณาจักรและสหภาพยุโรป จะแสดงท่าทีที่แข็งกร้าวต่อกันไป ก่อนจะผ่อนปรนท่าทีลงภายหลัง หากมีความพยายามที่จะให้มีข้อตกลงร่วมกันเกิดขึ้น ทั้งนี้ เหตุการณ์ที่น่าจับตามอง คือ การประชุม G7 summit ที่ฝรั่งเศสในระหว่างวันที่ 24 ถึง 26 สิงหาคมนี้ ซึ่งเป็นโอกาสที่ นาย Boris Johnson จะได้ร่วมหารือกับ นาย Emmanuel Macron ประธานาธิบดีฝรั่งเศส และ นาง Angela Merkel นายกรัฐมนตรีเยอรมัน
- Food and Drink Federation (FDF) ของสหราชอาณาจักรเตือนว่า มีโอกาสที่จะเกิดภาวะอาหารสดขาดตลาดหากเกิด no-deal Brexit เนื่องจากอาหารสดไม่สามารถเก็บได้เป็นเวลานาน และโดยเฉพาะในช่วงฤดูหนาวซึ่งเป็นช่วงที่สหราชอาณาจักรพึ่งพาการนำเข้าสินค้าประเภทอาหารสดจากสหภาพยุโรปเป็นจำนวนมาก พร้อมทั้งร้องขอให้รัฐบาลระงับกฎหมายการแข่งขันทางการค้าเป็นการชั่วคราวหากเกิดกรณี no-deal Brexit อย่างเช่นที่เคยทำมาในปี 2555 ที่เกิดภาวะขาดแคลนพลังงาน เพื่อที่บริษัทอาหารและเครื่องดื่มต่างๆ ในสหราชอาณาจักรจะได้ร่วมมือกันช่วยให้ supply chain ในการขนส่งอาหารเป็นไปอย่างราบรื่น
- สำนักงานข่าว Reuters รายงานว่า นาย Boris Johnson ได้ส่งจดหมายแจ้งไปยังพนักงานหน่วยงานของรัฐทุกหน่วยงานเมื่อวันที่ 9 ส.ค. ว่า ให้พนักงานราชการทุกคนเตรียมความพร้อมสำหรับสถานการณ์ no-deal Brexit ในทุกรูปแบบ โดยให้ถือว่า ขณะนี้ การดำเนินการดังกล่าวมีความสำคัญเป็นอันดับต้นๆ ของกระบวนการทำงาน

(ข้อมูลระหว่างวันที่ 5-9 สิงหาคม)

